

คู่มือการขับเคลื่อน
“นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจาก
การปฏิบัติหน้าที่” (No Gift Policy)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโตก

สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโตก
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

คำนำ

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโตกได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่” (No Gift Policy) มติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้ให้ขอบเขตการปฏิรูปประเทศไทยด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ กิจกรรมที่ ๔ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ เป้าหมายที่ ๑ ข้อที่ ๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยประกาศเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม

จึงได้จัดทำคู่มือเล่มนี้ขึ้น ทั้งนี้ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับองค์กร และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโตก

แนวทางการขับเคลื่อน
แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ (Big Rock)
เรื่อง “นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิรูปด้านนี้”

๑. ความเป็นมา

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยมาอย่างช้านาน สาเหตุ และปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริตในระบบราชการอย่างเห็นได้ชัดนั้นคือ ระบบอุปถัมภ์และ พฤติกรรมการอุปถัมภ์ระหว่างกัน นำมาซึ่งการให้หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อเป็นสิ่งตอบแทน ส่งผลต่อการใช้ดุลยพินิจหรือ การตัดสินใจในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง หน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจ เกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา กลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไป โดยไม่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำการผิดทางจริยธรรม ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันอาจนำไปสู่การเรียกรับ หรือยอมที่จะรับประโยชน์ในการกระทำ ทุจริตในภาครัฐได้ ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาภาครัฐจะมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและ ประพฤติมิชอบมาโดยตลอดก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีความรุนแรงและซับซ้อนมาก ยิ่งขึ้น ดังนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องร่วมกันหาแนวทางหรือมาตรการที่จะนำไปสู่การป้องกัน การทุจริตให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้เห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ(ฉบับปรับปรุง) ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย โดยรวมให้ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) อยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของโลกในปี ๒๕๗๙ มีมาตรการควบคุมกำกับติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการ ทางปกครอง ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรม และให้มี กลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับ นโยบายยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อให้ประเทศไทยปลอด ทุจริต โดยในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยยะสำคัญ (Big Rock) เพื่อให้เกิดการปฏิรูปประเทศมี

ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมภายใต้ระยะเวลาการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ยังคงเหลือตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดว่าการปฏิรูปประเทศคาดหวังว่าจะ
บรรลุผลใน ๕ ปี ทั้งนี้ มีกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบ
ราชการไทยให้ปรับใช้ 利器ประโยชน์ ในเป้าหมายที่ ๑ ข้อ ๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย
ราชการไทยให้ปรับใช้ 利器ประโยชน์ ในเป้าหมายที่ ๑ ข้อ ๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย
ราชการเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจาก
ภาคต้นเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจาก
การปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ดังนั้นหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้ “เจ้าหน้าที่ของ
รัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่”

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน
ป.ป.ท.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) และ
ได้รับมอบหมายเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดทำแนว
ทางการขับเคลื่อน “การประทานนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่” ตาม
แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับ
ปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ (Big Rock) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการร่วมกับศูนย์
ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) และนำไปสู่การปฏิบัติแก่หน่วยงานภาครัฐให้นำไปปรับใช้
หรือประยุกต์ให้เหมาะสม ตามบทบาทภารกิจของแต่ละหน่วยงานและขับเคลื่อนธรรมาภิบาล
ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางในการประเมิน
คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and
Transparency Assessment : ITA) ส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในการ
ปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อป้องกัน หรือลดโอกาสในการรับสินบน 利器ประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่างๆ
แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ
- ๒) เพื่อส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสานักในการปฏิเสธการรับของขวัญและของ
กำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่
- ๓) เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรคุณธรรมและโปร่งใส (Organization of Integrity)
ของระบบราชการให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- ๔) เพื่อสนับสนุนและยกระดับการดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ

ประพฤติมิชอบ รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสใน
หน่วยงานภาครัฐ (ITA)

๓. นิยามศัพท์เฉพาะ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ^๑ หมายถึง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือได้รับแต่งตั้ง
ประจำผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหาร
ห้องถิ่น และสมาชิกสภาห้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่งานตามกฎหมายว่าด้วยสังกัดและ
ปักธงห้องท้องที่หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติและให้หมายความรวมถึง กรรมการ
ปักธงห้องท้องที่หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติและให้หมายความรวมถึง กรรมการ
อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจและบุคคลหรือคณะบุคคลธรรมด้า
ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปักธงห้องที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ
รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐด้วย

หน่วยงานของรัฐ^๒ หมายถึง องค์กรปักธงห้องท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค ราชการ
ส่วนกลาง หน่วยงานของรัฐส่วนราชการ หน่วยงานของศาล หน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
หน่วยงานของอัยการ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ กองทุน สถาบันอุดมศึกษา
และหน่วยงานอื่นๆ ตามที่กำหนดในกฎหมาย

ทุจริตต่อหน้าที่^๓ หมายถึง ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือปฏิบัติ
หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติกรรมที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนไม่ได้มี
ตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดย
ชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อ
ตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

การปฏิบัติหน้าที่^๔ หมายถึง เป็นการกระทำหรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในตำแหน่งที่
ได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เดหน้าที่หนึ่ง หรือให้รักษาราชการแทนในหน้าที่เดียวกัน
หน้าที่หนึ่งทั้งเป็นการทั่วไปและเป็นการเฉพาะในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่
ไว้ หรือเป็นการกระทำไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายระบุไว้ให้มีอำนาจหน้าที่ หรืออำนาจหน้าที่ทาง
ปักธงห้อง

การประพฤติ^๕ หมายถึง การประพฤติเจตนาการณ์ของผู้บริหารสูงสุดขององค์กรเพื่อให้บุคคล
หรือหน่วยงาน หรือสังคม หรือสาธารณะ รับรู้ว่า ตนเองและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนในหน่วยงาน จะไม่
รับของขวัญ และของกำนัลทุกชนิดในขณะ / ก่อน / หลัง ปฏิบัติหน้าที่ ที่จะส่งผลให้เกิดการทุจริตและ

^๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔.

^๒ กลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ.สรุปความหมาย.วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๔.

^๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔.

^๔ กลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ.สรุปความหมาย.วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๔.

^๕ กลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ.สรุปความหมาย.วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๔.

ประพฤติมิชอบทั้งในปัจจุบันและอนาคต และมีการเผยแพร่ประกาศดังกล่าวสู่สาธารณะในรูปแบบต่างๆ ตามบริบทของแต่ละหน่วยงาน เช่น การส่งหนังสือเวียน การจัดทำ Infographic จัดทำโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ และต้องมีการเผยแพร่ประกาศฯ ใน Website หลักของหน่วยงาน

ของขวัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่^๗ หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน บริการหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าและให้รวมถึงทิป โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน รายได้ ผลประโยชน์จากราชการในกรณีปกติ และมีผลต่อการตัดสินใจ การอนุมัติ อนุญาต หรือการอื่นใดในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ไปในทางทุจริตต่อผู้ให้ของขวัญทั้งในอดีต หรือในขณะรับ หรือในอนาคต เป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ไปในทางทุจริตต่อผู้ให้ของขวัญทั้งในอดีต หรือในขณะรับ หรือในอนาคต เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญจากบริษัทเอกชน แล้วมีส่วนช่วยให้บริษัทเอกชนนั้นเป็นผู้ชนะการประมูลงานก่อสร้างของหน่วยงานตนเอง หรือกรณีเข้าไปเป็นที่ปรึกษาและรับค่าตอบแทนของบริษัทเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุม ตรวจสอบของหน่วยงานรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่อยู่ ส่งผลกระทบต่อความมิอิสระในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางทุจริต เป็นต้น

ทิป (Tip)^๘ หมายถึง เงินที่ผู้มาติดต่อขอใช้บริการกับหน่วยงานของรัฐ หรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มอบให้หน่วยงานของรัฐ หรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มเติม เพื่อตอบแทนการให้บริการจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกตินั้น ซึ่งมิใช่ค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าให้รับได้

๔. กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ค.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๓๖ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นและงานของรัฐ อย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสุข รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว^๙

^๗ กคุมงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ.สุรุปความหมาย.วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔.

^๘ กคุมงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ.สุรุปความหมาย.วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔.

^๙ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๒. พระราชนูญติดตามฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ดำเนินทดสอบด้วยการประชุม
ปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐไว้ในหมวดที่ ๑ มาตรฐานทางจริยธรรม มาตรา ๕ (๔) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ (๙) ปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใสและไม่
เลือกปฏิบัติ”

๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.

๒๕๔๘

“ขอเรียนว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือป่วยไข้ที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐห้ามนำไปบริโภค และ
ให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือป่วยไข้ที่ให้เป็นรายรัลให้โดยเปล่าหา หรือเพื่อการ
ลงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่ดัดให้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับ
การลดราคาทรัพย์สินหรือการให้สิทธิพิเศษในการได้รับบริการหรือความเห็นพ้อง ตลอดจนการออก
ค่าใช้จ่าย ในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พักค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันและไม่จำเป็น
ให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การซื้อขายเงินให้ส่วนหน้า หรือการศึกษาให้ในภายหลัง”^๗

๔. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียกใช้อำนาจของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่นับถือ
เพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๖ หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียกใช้อำนาจเพื่อเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกได้ เว้นแต่
เป็นการเรียกตามข้อ ๑๙ หรือได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียกใช้อำนาจของรัฐ
(กคร.) หรือ กคร.จังหวัด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ในระเบียบนี้ หน่วยงานของรัฐซึ่ง^๘
จะต้องได้รับอนุญาตในการเรียกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกใช้ออกจากจะต้องปฏิบัติตาม
กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกแล้ว จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ในระเบียบนี้ด้วย ใน
กรณีนี้ กคร. อาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการ
ควบคุมการเรียกได้”^๙

ข้อ ๑๙ การเรียกใช้อำนาจเพื่อเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกที่ กคร. หรือ กคร.จังหวัด แล้วแต่กรณี
จะพิจารณาอนุมัติให้ตามข้อ ๖ ได้นั้นจะต้องมีลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นการเรียกที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐนั้นเอง
- (๒) เป็นการเรียกที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนา
- (๓) เป็นการเรียกที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์
- (๔) เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกของบุคคลหรือนิติบุคคลที่
ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกแล้ว

ข้อ ๑๙ การเรียกใช้อำนาจเพื่อเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกต้องนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติ
จาก กคร. หรือ กคร.จังหวัด แล้วแต่กรณี

^๗ พระราชนูญติดตามฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕

^๘ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

^๙ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียกใช้อำนาจของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๖.

- (๑) เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติคณะกรรมการรัฐมนตรีให้เรียกไว้ได้
- (๒) เป็นการเรียกไว้ที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐฯ จำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือผู้เดียวทาย
หรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัยหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
- (๓) เป็นการเรียกไว้เพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องในโอกาสการทดสอบผ้าทางกรุงเทพราชธานี
- (๔) เป็นการเรียกไว้ตามข้อ ๑๔ (๑) หรือ (๓) เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินไม่เกินจำนวนเงินหรือ
มูลค่าตามที่ กคร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- (๕) เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกไว้ตามข้อ ๑๔ (๔) ซึ่ง กคร. ได้ประกาศในราชกิจจາ
นุเบกษา ยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐฯ ดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ
- (๖) เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐฯ อื่นที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นในการขออนุมัติ
ตามระเบียบนี้แล้ว

๕. มติคณะกรรมการรัฐมนตรีวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๐^{๑๒} ให้ถือปฏิบัติว่า ข้าราชการชั้นผู้น้อย ทั้งหมดให้
ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หากฝ่า
ฝืนมติ คงจะรัฐมนตรีให้ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

๖. มติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓^{๑๓} เห็นชอบในการปรับปรุงแผนการปฏิรูป
ประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติเสนอ โดยกำหนดให้มีการขับเคลื่อนการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปฯ ที่
สำคัญ (Big Rock) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ชั้น ในเป้าหมายที่
๑ ข้อ ๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐฯ ทุกหน่วย ประกาศตนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน ไม่รับ
ของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)

๕. ตัวอย่างการรับของขวัญและสิ่งตอบแทนในต่างประเทศ

การป้องกันการรับของขวัญหรือทรัพย์สินเป็นอีกหนึ่งหลักปฏิบัติที่เจ้าหน้าที่ต้องยึดถือเพื่อ
ป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนเข่นกัน การรับของขวัญหรือทรัพย์สินเพียงเล็กน้อยอาจถูกมองเป็นสิ่งบน แล้ว
นำไปให้เกิด การสร้างบุญคุณ ช่วยเหลือต้องมีการตอบแทนกันหรือมีความเกรงใจต่อกัน โดยเฉพาะใน
ประเทศไทยมีวัฒนธรรมเรื่องตอบแทนบุญคุณในระดับสูง เนื้อหาในส่วนนี้จึงขอนำเสนอถึงการรับของขวัญ
และสิ่งตอบแทนในต่างประเทศ

๕.๑ ประเทศไทย^{๑๔}

เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีกฎหมายว่าด้วยการห้ามเรียกรับผลประโยชน์และการรับสิ่งของมีค่า
ทั้งหลาย หรือเรียกว่า “กฎหมายคิม ยองรัน”(Kim Young – ran Law) มีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งให้เกิดการ

^{๑๒} มติคณะกรรมการรัฐมนตรีวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๐

^{๑๓} มติคณะกรรมการรัฐมนตรีวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

^{๑๔} สมใจ ทองกุล, มิติใหม่กฎหมายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในสาธารณะกฎหมาย, สำนักงานเลขานุการสภากฎหมายภูมิภาค.

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือธรรมเนียมปฏิบัติในสังคมที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมให้เป็นไปทางที่ดีขึ้น โดยมีบทบัญญัติในลักษณะเป็น

ข้อห้ามและแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อควบคุมมิให้เจ้าหน้าที่รัฐ บุคลากรทางการศึกษา (ครู อาจารย์) รวมถึงบรรดาลือมาลงทุกแขนง ห้ามกระทำการร้องขอหรือเรียกรับผลประโยชน์ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมโดยมิชอบ โดยมีบทลงโทษที่ครอบคลุมการกระทำความผิดหลายฐาน ทั้งเจ้าหน้าที่รัฐ บุคลากรทางการศึกษา สื่อมวลชนไปจนกระทั่งบุคคลภายนอกที่มีการกระทำความผิดในลักษณะ เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่รัฐ

หน่วยงานที่ถูกบังคับใช้ ได้แก่ องค์กรส่วนกลาง องค์กรปกครองท้องถิ่น หน่วยงานราชการ ทั่วไปองค์กรสาธารณสุข โรงเรียนแต่ละระดับ โรงเรียนเอกชน และสื่อมวลชน

การห้ามให้หรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

๑) กรณีให้หรือรับสิ่งของมีค่าจำนวนเกินกว่า ๑ ล้านวอน (ประมาณ ๓ หมื่นบาท) ต่อครั้ง หรือ จำนวนเกินกว่า ๓ ล้านวอน (ประมาณ ๙ หมื่นบาท) ต่อปี

๒) กรณีให้หรือรับเงินจำนวนไม่เกิน ๑ ล้านวอน (ประมาณ ๓ หมื่นบาท) ต่อครั้ง อันเกี่ยวข้องกับ งานราชการ

๓) กรณีคู่สมรสของเจ้าหน้าที่รัฐให้หรือรับสิ่งของมีค่า

๔) กรณีการรับค่าตอบแทนจากการกิจภัยนอกเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

การให้หรือรับสิ่งของมีค่ามีข้อยกเว้นให้สามารถกระทำได้มี ๘ ประการ คือ

๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องข่าวญ ให้ก้า ลังใจ ให้รางวัลหรืออื่น ๆ แก่ข้าราชการขั้น

ผู้น้อย

๒) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างราบรื่น เรียบร้อยตามรูปแบบ ระเบียบปฏิบัติและพิธีการในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

๓) อยู่ในขอบเขตของอำนาจที่สามารถกระทำได้อย่างถูกต้อง

๔) เป็นการให้แก่ญาติพี่น้องของตนเอง

๕) เป็นการให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐผู้ซึ่งประสบเคราะห์กรรม ประสบภัยพิบัติ ป่วยเป็นโรคภัยไข้เจ็บ หรือตกอยู่ในภาวะยากล ากาบนแสลงสาหัส หรืออื่น ๆ ทั้งเป็นการให้ในระยะสั้นหรือระยะยาว หรือเป็นการให้อย่างต่อเนื่องตามข้อกำหนดขององค์กร ตามระเบียบปฏิบัติ หรือตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

๖) เป็นการใช้สำหรับการกิจในทางราชการตามปกติทั่วไปที่ยึดถือปฏิบัติแบบเดียวกัน เช่น ค่า ยานพาหนะค่าที่พัก ค่าอาหาร เป็นต้น

๗) เป็นการแจกจ่ายแก่คนทั่วไปที่มิใช่เป็นการเฉพาะราย เช่น สิ่งของที่ระลึกหรือสิ่งของเพื่อการประชาสัมพันธ์เป็นต้น

๘) รูปแบบอื่นตามระเบียบหรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามธรรมเนียมทางสังคมที่สามารถกระทำได้เมื่อรับทราบถึงข้อยกเว้นให้สามารถกระทำได้สำหรับการให้หรือรับสิ่งของมีค่า ทั้ง ๘ ประการ ดังกล่าวแล้วโดยเฉพาะเมื่อพิจารณาตาม ข้อ ๒) ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้ในเรื่องของการปฏิบัติราชการ

ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่นแล้วนั้น พบว่า มีข้อกำหนดรายละเอียดอันจ้าเป็นต่อไปนี้

ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ดังนี้

ค่าอาหาร ไม่เกิน ๓ หมื่นวอน (ประมาณ ๔๐๐ บาท) เช่น อาหาร ขอฟรี (ชา กาแฟ หรือขนม) เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และเครื่องดื่มประเภทอื่น ๆ เป็นต้น

ค่าของขวัญ ไม่เกิน ๕ หมื่นวอน (ประมาณ ๑,๕๐๐ บาท) สื้อของมีค่าทั้งหมดทั้งปวง ยกเว้น ค่าอาหารและ

ภาษีสังคม (รายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการเข้าสังคม)

ภาษีสังคม ไม่เกิน ๑ แสนวอน (ประมาณ ๓,๐๐๐ บาท) ผ่านห่วงเหลือในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้ง พวงหรีด ซื่อคอกไม้ เป็นต้น

ข้อกำหนดของกฎหมายดังกล่าวนี้อาจเรียกว่าอย่างหนึ่งตามจำนวน ดิจ ๓/๔/๑๐ โดย

๓ หมายถึง การจัดเลี้ยงอาหารต้องไม่เกินรายละ ๓ หมื่นวอน

๕ หมายถึง การให้หรือรับของขวัญหรือของมีค่าทั้งปวงต้องไม่เกินมูลค่า ๕ หมื่นวอน

๑๐ หมายถึง การจ่ายภาษีสังคม ไม่ว่าจะเป็นงานแต่งงาน งานศพ มอบให้ได้ไม่เกินรายละ ๑ แสนวอน

นั่นหมายความว่า เจ้าหน้าที่รัฐรวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องยึดถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

บทกำหนดโทษ

โทษปรับ

เจ้าหน้าที่รัฐให้หรือรับสิ่งของมีค่าจำนวนไม่เกิน ๑ ล้านวอน ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับงานราชการ หรือไม่ก็ตาม ต้องระวังโทษปรับไม่ต่ำกว่า ๒ เท่า แต่ไม่เกิน ๕ เท่าของมูลค่าทรัพย์สินนั้น

เจ้าหน้าที่รัฐรับค่าตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่ภายนอกเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด เช่น การได้รับเชิญเป็นวิทยากร และอื่น ๆ ต้องระวังโทษปรับไม่เกิน ๕ ล้านวอน (ประมาณ ๑.๕ แสนบาท)

โทษจำคุก

เจ้าหน้าที่รัฐให้หรือรับสิ่งของมีค่าเกินกว่า ๑ ล้านวอนต่อครั้ง หรือเกินกว่า ๓ ล้านวอนต่อปี อันมี ความเกี่ยวเนื่องกับงานราชการ จำคุกไม่เกิน ๓ ปี และปรับไม่เกิน ๓๐ ล้านวอน (ประมาณ ๙ แสนบาท)

๔.๒ สรุปอาณาจักร^{๑๔}

รัฐบาลพร้อมลงนามอังกฤษในขอนนี้ได้เสนอให้มีการตรา Bribery Act ๒๐๑๐ ขึ้น กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา โดยเป็นรวมและปรับปรุงกฎหมายเก่า จนถือว่าเป็น “มิติใหม่” ของการต่อต้านคอร์รัปชันของอังกฤษ Bribery Act ๒๐๑๐ แตกต่างจากแนว ทางการต่อต้านคอร์รัปชันเดิม ๆ โดยแทนที่จะมุ่งเป้าจัดการปัญหาการฉ้อโกงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็น ผู้รับหรือเรียกรับสินบน กฎหมายฉบับนี้มุ่งแก้ไขปัญหาและเสนอทางป้องกันจากมุมมองของภาคเอกชน

^{๑๔} แหล่งที่มา :<https://www.opm.go.th/opmportal/multimedia/eyu/UK.pdf>

ผู้ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ให้สินบนแทน โดยมาตรา ๑ บัญญัติว่า การจ่ายสินบน การสัญญาจะจ่ายแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยหวังผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ ของรัฐเป็นการตอบแทน ถือเป็นความผิดอาญา นอกจากนี้ ยังมีการกระทำการทำความผิดอาญาอีก ๒ เรื่องที่ น่าสนใจ คือ การติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและความรับผิดชอบนิติบุคคลในการณีบุคคลการของ นิติบุคคลนั้นกระทำการความผิด

(๑) ความผิดฐานติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติ

Bribery Act ๒๐๐๗ ได้บัญญัติความผิดฐานติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติขึ้นเป็นครั้งแรก ในสหราชอาณาจักร โดยมาตรา ๖ ให้นิยามของคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติ (foreign public official)” อย่างกว้างหมายถึง เจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง ไม่ว่าจะปฏิบัติงานอยู่ในฝ่าย บริหารนิติบัญญัติหรือกระบวนการยุติธรรมของประเทศหรือเขตปกครองตนเองอกสหราชอาณาจักร และไม่ ว่าจะดำรงตำแหน่งภายใต้รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลห้องถิน นอกจากนี้ ยังหมายรวมถึง บุคคลได้ดำเนิน กิจการของรัฐต่างชาติ (public function) เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสาธารณสุขในสถานบริการ สาธารณสุขของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ประการสุดท้าย คำว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติ ยังหมายรวมถึง พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติหรือ ธนาคารโลก ที่ได้ดังนั้น บุคคลหรือนิติบุคคลใดที่ติดสินบน สัญญาจะให้เงินค่าตอบแทน หรือเสนอเงิน สินบนให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติ ตามกำหนดนัด ถือว่ามีความผิด

ตามมาตรา ๖ แห่งกฎหมายฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการร่างแสดง ความเข้าใจถึงธรรมชาติ ของการดำเนินธุรกิจว่าการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับรัฐบาลต่างประเทศหรือการสร้างภาพลักษณ์ของ องค์กรเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้น องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๖ บัญญัติว่าพนักงานสอบสวนและ อัยการต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าบริษัทหรือองค์กรเอกชนห่วงผลประโยชน์อย่างไม่ถูกต้องจากการใช้อำนาจหรือ จำกัดหน่วยรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติ ทั้งนี้ การให้ของสมนาคุณ หรือการจัดให้เจ้าหน้าที่รัฐ ต่างชาติมาศึกษาดูงานที่อังกฤษ เป็นต้น จึงไม่ถือเป็นความผิดตามมาตรานี้ ถ้าพิสูจน์ได้ว่าบริษัทหรือ องค์กรเอกชนนั้นไม่มีเจตนาหาผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมายดังกล่าว

(๒) ความรับผิดชอบนิติบุคคลในการณีบุคคลกระทำการความผิด

กฎหมายกำหนดให้นิติบุคคลมี “หน้าที่” ป้องกันให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจ่ายสินบนแก่ บุคคลอื่นโดยมีเจตนาห่วงผลประโยชน์อย่างไม่ถูกกฎหมาย (มาตรา ๗) ถ้านิติบุคคล ไม่ปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าวโดยใจหรือเจตนา นิติบุคคลนั้นต้องได้รับผิดในการกระทำนั้นด้วย สำหรับคำว่า “บุคคล ผู้เกี่ยวข้อง (associated persons)” นั้น

มาตรา ๘ (๑) บัญญัตินิยમอย่างกว้างว่า คือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่หรือให้บริการใดๆ แก่ผู้อื่นในนาม ของบริษัทโดยพิจารณาจากบริบทและสถานการณ์แวดล้อมทั้งหมดและไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะมีนิติ สัมพันธ์กับบริษัทอย่างไร อีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้รับเหมาหรือผู้รับสัญญา (contractors) ของบริษัทอาจถือว่า เป็น “บุคคลผู้เกี่ยวข้อง” กับบริษัทหากพิสูจน์ได้ว่าผู้รับเหมาหรือผู้รับสัญญาที่ให้บริการต่างๆ แก่ บุคคลภายนอกในนามของนิติบุคคลสำหรับมาตรการที่บริษัทสามารถกระทำได้เพื่อควบคุมความเสี่ยง

โทษของความผิดที่เกิดจากการติดสินบนเจ้าหน้าที่โดยบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล (bribery risk) คือ การกำหนดให้มีกระบวนการภายในเพื่อตรวจสอบการกระทำการของพนักงานของนิติบุคคลหรือตัวแทนอื่นได้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในนามของนิติบุคคล เช่น การจัดให้มีการตรวจสอบเชิงความเสี่ยงต่อการให้สินบนที่ปฏิบัติหน้าที่ในนามของนิติบุคคล(risk-based due diligence) และการจัดทำสัญญาจ้างที่นิติบุคคลมีข้อสัญญา เจ้าหน้าที่รับรองนิติบุคคล(anti-bribery terms and conditions) มีข้อสังเกตว่า เกี่ยวกับการต่อต้านการติดสินบนเจ้าพนักงาน (anti-bribery terms and conditions) มีข้อสังเกตว่า การติดสินบนประเภทที่กล่าวเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในประเทศด้วยพัฒนาทั่วโลก ได้แก่ การจ่าย “ค่าอำนวยความสะดวก” (Facilitation payments) เพื่อเป็นการเติมนำมื้นหล่อลื่นให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้การพิจารณางานหรือค้าขายของตนเร็วขึ้น กฎหมายฉบับนี้ถือว่าบุคคลหรือนิติบุคคลที่จ่ายเงิน ค่าอำนวยความสะดวกมีความผิดตามมาตรา ๑ และอาจมีความผิดตามมาตรา ๖ และ ๗ ด้วยแล้วแต่กรณี บทบัญญัตินี้ถือเป็นพัฒนาการทางกฎหมายของประเทศไทยอย่างมาก

เพราะในกฎหมาย Bribery Act ฉบับเก่า (Public Bodies Corrupt Practices Act ๑๘๘๙) ได้ยกเว้นความผิดของการจ่ายเงินค่าสินบนไว้เป็นกรณีเฉพาะเพื่อรับความต้องการของเอกชนที่ทางธุรกิจ ในประเทศที่มีธรรมเนียมปฏิบัติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม คำแนะนำขององค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา (The ๒๐๐๙ Recommendation of the Organisation for Economic Co-operation and Development- OECD) เรียกร้องให้ประเทศไทยหันถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น ต่อความน่าเชื่อถือของการบริหารงานและระบบกฎหมายของประเทศที่มีธรรมเนียมปฏิบัติในการจ่ายเงิน ค่าอำนวยความสะดวกอีกด้วย

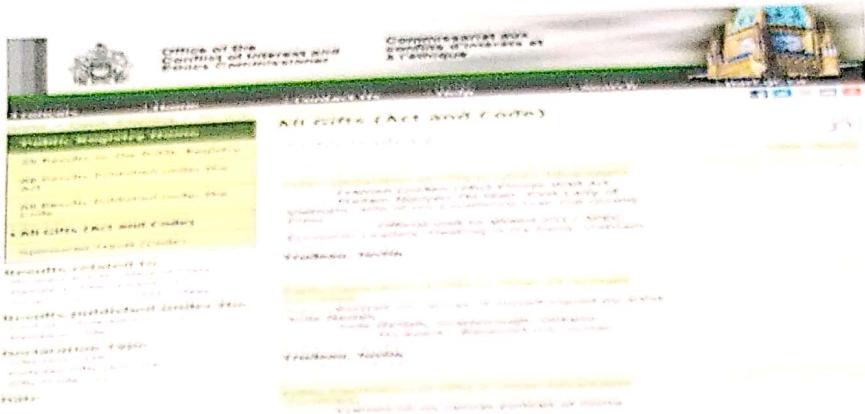
๕.๓ ประเทศแคนาดา^๖

ประเทศแคนาดาจะมีหน่วยงานที่เรียกว่า สำนักผู้ตรวจจริยธรรมและผลประโยชน์ทับซ้อนในรัฐสภา หรือ (Office of the Conflict of Interest and Ethics Commissioner) หรือ CEIC ซึ่งจะมีการเผยแพร่ข้อมูลการรับของขวัญหรือการเดินทางของสมาชิกรัฐสภา ไว้ในเว็บไซต์ <http://ciec-ccie.parl.gc.ca/> ให้สาธารณะได้รับทราบ ซึ่งจะปรากฏข้อมูลการเดินทางต่างประเทศ เช่นเหตุผลของการเดินทาง รายชื่อผู้สนับสนุน ค่าใช้จ่าย มูลค่าของทรัพย์สิน จำนวนการเมือง คณะกรรมการรัฐมนตรีหรือสมาชิกรัฐสภาคนใด ได้รับของขวัญหรือของกำนัลที่มีมูลค่ามากกว่า ๒๐๐ долลาร์แคนาดา หรือราว ๕,๐๐๐ บาท ขึ้นไปต้องแจ้งข้อมูล CEIC ภายใน ๓๐ วันนับจากที่ได้รับของนั้น

กรณีนี้แสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของประเทศที่ใส่ใจเรื่องการมอบของขวัญแก่เจ้าหน้าที่รัฐ และมีการตรวจสอบอย่างละเอียดและระมัดระวังเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อสร้างความโปร่งใส่ นอกเหนือจากการใช้ข้อบังคับทางกฎหมายเพียงเท่านั้น ส่งผลให้ประเทศแคนาดาได้รับการจัดอันดับค่าต้นน้ำนิการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index) ในปี ๒๐๒๐ ในการจัดอันดับของ Transparency International ติดอันดับ ๑๒ จากทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ ที่เข้าร่วมการประเมิน

ตัวอย่างข้อมูลการรับของขวัญของนายจัสติน ทรูโด นายกรัฐมนตรีแคนาดา

^๖ แหล่งที่มา : <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/๒๐๑๙/๐๑/conflict-of-interest-law-๑.pdf>.

๖. แนวทางการขับเคลื่อน “นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ มี ๓ ขั้นตอนสำคัญ (๓ ป.)^{๗๙} ดังนี้

๑. ประกาศเจตนาเริ่มนโยบาย No Gift Policy ขององค์กรหรือหน่วยงาน เป็นการประกาศของผู้บริหารสูงสุดขององค์กรเพื่อให้บุคคล หรือหน่วยงาน หรือสังคม หรือสาธารณะ รับรู้ว่า ตนเองและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนในหน่วยงานจะไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดในขณะ / ก่อน / หลังปฏิบัติหน้าที่ ที่จะส่งผลให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในปัจจุบันและอนาคต และมีการเผยแพร่ประกาศดังกล่าวสู่สาธารณะในรูปแบบต่างๆ ตามบริบทของแต่ละหน่วยงาน เช่น การส่งหนังสือเวียน การจัดทำ Infographic จัดทำไปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ และต้องมีการเผยแพร่ประกาศ ใน Website หลักของหน่วยงาน โดยการประกาศดังกล่าวอย่างน้อยจะต้องมีข้อความ “เป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่”

๒. ปลูกจิตสำนึก หรือสร้างวัฒนธรรมองค์กร โดยมีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะต่างๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกและสร้างทัศนคติ และค่านิยมที่ดี ใน การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในการปฏิเสธการรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐต้องร่วมมือกับสร้างการรับรู้ในวัฒนธรรมองค์กรใหม่ ที่จะปฏิบัติงานโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนในลักษณะต่างๆ ภายใต้บริบทของหน่วยงานตนเอง เช่น การจัดอบรมให้ความรู้ การจัดทำไปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ การสร้างการรับรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เมื่อดำเนินการแล้วให้เผยแพร่การดำเนินการดังกล่าวใน Website หลักของหน่วยงาน

๓. ประเมินผล การกำกับติดตาม และการรายงานผล ผู้รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ดำเนินการกำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย No Gift Policy ของหน่วยงานนั้นๆ ในภายหลังการประกาศเจตนาเริ่มฯ การดำเนินกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกหรือสร้างวัฒนธรรมองค์กรแล้ว เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้นๆ ได้ปฏิบัติตามตามเจตนาเริ่มฯ หรือวัฒนธรรมองค์กรหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้ง นำผลการดำเนินงานตามข้อ ๑ และข้อ ๒ มารายงานในระบบติดตาม

^{๗๙} กลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ ศุภภาพหมาย วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔

และประเมินผลแห่งชาติ (EMenscr) และการรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่รวมถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะฯ ตามแบบที่กำหนดมายังสำนักงาน ป.ป.ท. (รอบ ๖ เดือน กันยายน ๓๑ มี.ค. ๖๖ และรอบ ๑๒ เดือน กันยายน ๓๐ ก.ย. ๖๖)

๙. Recommendation ขององค์กรระหว่างประเทศ - ข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวข้อง

(๑) องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้เผยแพร่รายงานผลการจัดอันดับความโปร่งใส Corruption Perceptions Index : CPI ซึ่งได้ดำเนินการเป็นประจำทุกปี ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ มีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลไทยบริหารจัดการเรื่องผลกระทบทั่วโลก

(๒) มาตรวัดคอร์รัปชันโลกของภูมิภาคเอเชีย ประจำปี ๒๐๒๐ (Global Corruption Barometer : Asia) เพื่อเป็นการยุติปัญหาการคอร์รัปชัน เสนอแนะให้รัฐบาลของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชีย มีมาตรการป้องกันการรับสินบนและการเล่นพรมเพื่อการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ภาคผนวก

แบบรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy

จากการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อหน่วยงาน/ส่วนราชการ.....

ข้าพเจ้า..... นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

สังกัด..... ขอรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย

No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

วันที่ได้รับ	รายละเอียดของขวัญ	ผู้ให้ของขวัญ				รับในนาม	
		ภาครัฐ	เอกชน	ประชาชน	อื่น ๆ	หน่วยงาน	รายบุคคล

ลงชื่อ..... ผู้รายงาน

ตำแหน่ง.....

วันที่ / /

สำหรับบังคับบัญชา

ตามที่ได้รับรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ตามรายละเอียดข้างต้นแล้วนั้น ขอให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- เห็นควรให้ส่งคืนผู้ให้
- ส่งมอบให้แก่หน่วยงาน
- อื่นๆ.....

ลงชื่อ..... ผู้รายงาน

ตำแหน่ง.....

วันที่ / /

หมายเหตุ: ขอให้รายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาทุกครั้งที่มีการรับของขวัญหรือของกำนัลจากการปฏิบัติหน้าที่

๔. เปิดเผยอุปสรรคในการดำเนินการของหน่วยงาน

๕. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของหน่วยงานต่อนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่

ลงชื่อ

(.....)

ผู้รายงาน

ชื่อหน่วยงาน/ส่วนราชการ

ประจำปีงบประมาณ

รายงานผลการขับเคลื่อนตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ ของหน่วยงาน
ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในสังกัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การประกาศเจตนารมณ์ตามนโยบาย No Gift Policy ขององค์กรหรือหน่วยงาน

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	วันที่ประกาศ	ข้อมูลประกอบ

๒. การปลูกจิตสำนึกรักษาความเรียบร้อยในองค์กร

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	วันที่ดำเนินการ	รูปแบบการดำเนินการ	ข้อมูลประกอบ

๓. รายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่

ของขวัญและของกำนัลที่ได้รับ	จำนวน (ครั้ง)
ผู้ให้ของขวัญ	
(๑) หน่วยงานภาครัฐ	
(๒) หน่วยงานภาคเอกชน	
(๓) ประชาชน	
(๔) อื่นๆ	
รับในนาม	
(๑) หน่วยงาน	
(๒) รายบุคคล	
การดำเนินการเกี่ยวกับของขวัญที่ได้รับ	
(๑) ส่งคืนแก่ผู้ให้	
(๒) ส่งมอบให้แก่หน่วยงาน	
(๓) อื่นๆ โปรดระบุ	

เอกสารอ้างอิง

The UK's Bribery Act ๒๐๑๐: มติใหม่แห่งการต่อต้านคอร์รัปชัน. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔, จาก <https://www.opm.go.th/opmportal/multimedia/eyu/UK.pdf>.
กลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท..สรุปความหมาย.วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔.

กลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท..สรุปความหมาย.วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔.

กลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท..สรุปความหมาย.วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๔.

เดือนเด่น นิตยสารรัฐกิจ, อิป็โตร แสงสว่าง.บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.(ฉบับเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐).สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จาก <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/๒๐๑๘/๐๑/conflict-of-interestlaw-๑.pdf>.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พุทธศักราช ๒๕๖๑, พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก (๑๖ เมษายน ๒๕๖๒).

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๙, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๗๓ ตอนที่ ๙๕ (๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙).

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๐.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียก irex ของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๙๘ ตอนพิเศษ ๑๓ (๓๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔).

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๙๘ ตอนพิเศษ ๑๐๙ (๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๙๘ ตอนที่ ๔๒ ก (๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑).

สมใจ ทองกุล.มติใหม่กฎหมายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในสาธารณะรัฐบาล.สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=๒๕๖๑.

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโตก
เรื่อง นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโตก

ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) กำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ (Big Rock) ๔ ว่าด้วยการพัฒนารัฐบริการไทยให้ไปร่วมใส่รีฟลประโยชน์ โดยมีเป้าหมายให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานປະ-LASTภาพคนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) นั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโตกตระหนักรถึงความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และเสริมสร้างความโปร่งใสภายในองค์กร สร้างค่านิยมสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ และเพิ่งปฏิบัติให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร ตลอดจนป้องกันการปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่เป็นธรรมและไม่ได้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนได้ ฯ องค์การบริหารส่วนตำบลโตกจึงมีนโยบายและเจตนารมณให้ผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล และบุคลากรทุกคน “ดรับ งดให้” ของขวัญ ของกำนัลทุกชนิด รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)

จึงประกาศมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ลงชื่อ

นาย ฯ

(นายปราโมช ปักครึ่ก)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโตก